

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana iz zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko. —
Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Adrijansko morje.

Buči morje adrijansko,
nekaj bilo si slovansko,
ko po tebi hrastov brod,
vozil je slovanski rod.

Ko ob tebi mesta bela,
naših dedov so cvetela,
ko so ladje njih vojske
še nosile njih ime.

S. Jenko.

Nikdar, še nikdar niso bile tako pomenljive te besede slovenskega pesnika, kakor v tem času. Ko je pred petdesetimi leti slovenski pesnik zapel o Adrijanskem morju, je komaj mogla njegovo pesem spremljati nada, da bo to morje zopet kakor je bilo nekaj lasti davnih dedov naša last.

Kje je bilo slovansko obrežje ob Adriji pred 50 leti? Kdo je takrat mogel govoriti o slovenskem Trstu. Saj so takrat Slovenci v Trstu bili komaj mala družba zbrana v Slovanski čitalnici! In kje so bila takrat slovanska mesta v Dalmaciji? Kje je bil Dubrovnik? Kje Split, Šibenik? V vseh teh mestih so vladali takrat priseljeni Italijani. Celo slovansko primorje ob Adriji je bilo v roki tujcev. Zato je pel pesnik:

Molči morje kam si djal,
si brodo ve pokopalo?

In pesnik je čutil tujo silo, ki je vladala na jugu. Mesta ob Adriji so bila v svoji notranjosti slovanska, le na zunaj so bila tuja. Prebivalstvo je bilo potujeno.

Domačini se niso zavedali, da so del onega naroda, ki živi v notranjosti. Pustili so tujcu, da je vladal, imeli so svoje brodo ve, toda nosilo je tuje ime. Zato pravi pesem:

Da jih videti ni več,
temu kriv je tuji meč...

Toda slovanska mesta ob Adriji so se začela probujati, bolj in bolj so spoznali Slovani, da je njih domovina ob morju in da morajo to morje rešiti zase. Rastla je slovanska sila v Trstu v Splitu, v Šibeniku, v Dubrovniku. Italijani sami so opazili pretečo nevarnost, toda niso mogli dolgo kljubovati. Rastoča slovanska sila jih je začela izrivati iz primorskih mest. To so zapazili Nemci, ki jim je postala pot k Adriji — življenjsko geslo.

Z vsemi silami so začeli delati, da si dobe pozicije v Trstu in v primorskih mestih ob Adriji. Toda Slovani so se zavedali, da morajo braniti svojo last ob morju in so združili vse sile, da si obdrže morje.

Ob Adriji smo bili in hočemo ostati. Tudi Srbi so bili nekaj ob morju in imajo tam svoje zgodovinske pravice. Zato je bil pač velik trenutek, ko je zmogovita srbska armada stopila na bregove Adrije in je zagledala pred seboj ono morje ob katerem se je širilo carstvo Dušana Silnega. Naravno je, da so tudi probujena slovanska mesta v Dalmaciji pozdravila svoje brate, ko so se pojavili na bregovih Adrije.

Saj so Benečani za časa Dušana Silnega morali dopisovati v srbskem kot diplomatskem jeziku, in dolgo je obvladal srbski jezik kot občevalen jezik ona mala, primorska pristanišča. Srbi so torej prišli v svojo staro last.

Nemška zavist seveda tega ni mogla prenesti. Ker so slovanska mesta ob primorju in v Dalmaciji zavarovala svojo last pred nemškimi napadi — hočejo Nemci zasesti morje ob Albaniji.

Slovanski pesnik je morebiti komaj slutil, kako bo čez 50 let Adrijansko morje — zopet slovansko. Ni si mogel niti misliti, da bo čez 50 let Slovenec v Trstu stal krepko na straži notranjega slovanstva, da bodo dalmatinska mesta razvila cvetočo slovansko kupčijo in kulturo ob Adriji — da bodo ta slovanska mesta pozdravljala prihod kulturnega srbskega naroda na zapuščene bregove divje Albanije, ki so bila cela stoletja nedostopna za vsako kulturo. Toda prihod srbskega naroda k Adriji brani — tuji meč.

Težka in dolga je bila pot kulturnih balkanskih bojevnikov skozi divje kraje albanske — in ko so stopili na bregove in pozdravili morje — tedaj se je od tam pokazal — tuji meč.

Težek boj se bliža za morje Adrijansko. Nemci hočejo vladati ob njem. Mi pa vemo, da so naši pradedi zasedli zemljo od Drave do morja — in da je po Adriji brodil slovanski brod. Zato razumemo boj, ki je za nas vse tako velike važnosti.

Pesem slovenskega pesnika velja daleč za ves jug — zato so naša čustva z onimi, ki se bore za posest davnih dedov.

Buči morje adrijansko,
nekaj bilo si slovansko.

B.

Pismo iz Beograda.

Belgrad, 4. (17.) nov. 1912.

Služajno sem se sešel z jednim Slovincem, ki študira na beograjski trgovski akademiji. Sedela sva v kavarni »Moskvi« radujoč se oba najinega snidenja.

Med pogovorom nama je uhajal čas tako hitro, da se nisva niti zavedla, da se pomeče kazalec na najinih urah že na enajsto ponoči, kar je za tukajšnje razmere že pozno. Ker nisem imel ključa večnih vrat svojega stanovanja, plačala sva vsak svojo kavo in odšla. Sum po ulicah je že utihnil in le velike električne obločnice so razsvetljevale Teracijo (korzo).

Od trdnjave sem začujeva klopot konjskih kopit. V brzem diru je prijel od teraciji voljak z dvema konjema in ustavil pred hotelom »Pariz«. Stopiva bližje iz radovednosti, kaj pomenja ta nočni prihod oboroženega konjenika.

Vratar, zapazivši konjenika, stekel je po stopniščah navzgor in kmalu nato se prikaže med vrati konjeniški častnik v spremstvu štirih gospodov.

Ganljivo je stisnil roko vsem štirim in pritisnil vroč poljub na ustnice svojih prijateljev. Takoj sem razumel položaj. Častnik — kapitan I. reda odhaja na vojno. Spretno zajeza konja in oba tudi voljak izgineta v nočni temi, le odmev konjskih kopit nam je donel, morda v — poslednji pozdrav. Malobesednost in odločnost častnika mi je imponirala, le lahka rudčica je pokrivala prijazen in precej rejen obraz.

sem mu ga vteknil nazaj. Čemu bi? Premoč nasprotnikov bi naju bila zadavila, in tudi če bi bilo izteklo vse najbolje, izvedela vendar ne bi bila ničesar. Žal mi je, da se nismo pomenili prijazno, je dodal z nekakim srdom. »Toda krivda je njih, ne moja. Niso me hoteli sprejeti kot prijatelja. Tem slabše zanje! Vrnem se k njim kot sovražnik! In tako pojdem preko zaprek! Kralj francoski je na moji strani...«

»Ali meni, da Franc I. ustreže tvoji zahtevi?«

»O tem sem prepričan. Znan mu je moj vpliv pri italijanskem poslanstvu, ki je dospelo pravkar na francoski dvor...«

»Da, počakati bo treba! Toda nisem ti še povedal vsega... Ravno sem se vračal, ker se mi je mudilo h kraljevi dvorici: kar začujem na ovinku neke temne ulice tako čudno, žalobno ihtenje, da sem se nehote ustavil. Prislutil sem, a nisem slišal ničesar več... In že sem hotel iti dalje, ko se spet začuje tisti glas, glas ženske, mlade deklice, glas, strt od srčne tesnobe glas, ki je prosil, rotil in klical na pomoč! Ta glas je klical ime, samo ime — nedvomno, tisto, v katerem se je izražalo vse trpljenje in edina nada nesrečnega bitja, ki ga je izročalo vetru, ime moža, ki bi bil prihitel kot rešitelj, ako bi bil slišal ta klic.«

Beatrice je zastajala sapa v razburjenem čakanju.

»Katero ime? Katero?« je zajecjala.

Ragastan, ki ga je stresalo samega nepopisno razburjenje, se je sklonil z enim kolegom pred njo do tal in jo objel z obema rokama okrog pasa.

»Zdi se mi, da sem uganila. Toda povej, mi to ime, ljubljani moj, moram ga slišati. Katero ime je klical tisti glas?«

»Klical je: Manfred!«

Pristopiva z rojakom bližje k vratarju ter ga vprašava:

»Kamo je odšel ovaj oficir?«

»U Jedrenje«, bil je kratek, toda pomemben odgovor vratarja.

Iz nadaljnega sva izvedela, da odide o polnoči vojaški vlak proti Sofiji. Izražajoč drug drugemu nado, da se gospodar hotela (gazda) (ker to je bil oni častnik) čimprej vrne kot zmagovalac na čelu hrabrih svojih vojakov zdrav in vesel v Belgrad in da prinese seboj veselo vest o padcu Drinopolja, ki še vedno uspešno vstraja v varstvu turške, že zelo decimirane in demoralizirane posadke, odbijajoč vedno slabše silne naskoke bolgarske in srbske vojske, odšla sva s prijateljem instinktivno na — postajo.

Pred kolodvorom na vseh vhodih so stali stražniki »Narodne odbrane«, nekake »Burger-garde«, nad 45 let stari možje v priprosti narodni noši s kučmo na glavi in z opankami na nogah, pred seboj, okolo pasu opasano, taško s patroni, na rami pa dolge puške starega sistema, na njih pa dolg, črno pobarvan tenak in koničast bajonet. Ravno ko sva prišla pred glavni vhod, je stala tam gruča mož, ki so hoteli na peron, kar pa straža ni pustila, sveta si svoje vzvišenosti nad priprostimi zemljani, ki nimajo sreče nositi puško na rami in stati na vratih kolodvora. Slišala sva močan glas straže, da kdor razžali stražo bo ostro kaznovan, ker straža izvršuje povelje svojih predpostavljenih in vsak mora se podvreči naredbam straže.

»Šta misliš, da je ovdje «šildvoh» samo tebi za šalu? Ajdi, ajdi proč!«

Vsiljivci so končno mrmraje odstopili od vrat, zlasti pa, ko se je nama posrečilo prodreti vrste radovednežev, da odideva na peron.

Straža, ki me že dobro pozna kot novinarka, nama je odprla na široko vrata in izginila sva v prostorni in visoki obokani areni obširnega kolodvorskega poslopja ob zavisti polnih pogledih zunaj čakajočih. V kotu je dremljal star železniški vslužbenec, drugače je bilo vse tiho. Stopiva na peron. Redko razstavljene žarnice so le slabo razsvetljevale peronske prostore. Vlak je že stal pripravljen. Svoje zadnje kratko poročilo o tem moram popraviti v toliko, kakor sem izvedel pozneje, da ni bilo 30, temveč 45 vozov za vojaški transport. Radi velike dolžine vlaka nisem namreč mogel točno prešteti vseh vozov in sem približno označil število njih.

Tam na koncu perona je stal častnik, na zgornjem koncu pa se je izprehajal policijski častnik, drugače je bilo vse mirno, nikjer življenja. Sprehajava se po peronu in zaideva na gornji kraj perona, ki je precej dolg. Tam se nahajajo čakalnice. Pogledava skozi okno in glej — v čakalnici zagledava to, kar sva hotela videti. Prostorna čakalnica tretjega razreda bila je nabit polna naših junakov — hrabre srbske vojske. Vstopila sva. Vojaki, okrašeni s krizantemami za ušesi, na prsih, na čepcah — povsod cvetje — življenje, so se živahno pogovarjali med seboj. Ti krasni, mladi fantje polni življenja — odhajajo, vrnejo li se vsi, ali vsaj zdravi? Strašna je vojska, ali slajša je svoboda — svoboda naroda, naroda, ki tembolji živi, čim silnejši, čim neupogljiviji so njegovi sinovi. Iz krvi tih poedincev izide zlato sonce svobode — novo življenje, za bratski in ljubljani nam narod srbski, katerega je usoda dooločila, da kaže pot slovanskim narodom, da

Kaj išče mož ob lampici?

in kaj tako se trese?

Rad našel bi v Albaniji

— avstrijske interese.

samo v boju — zmagamo in živimo. S kakimi občutki sem prestopil prag čakalnice, v kateri diha stotine prs oni nalezljivi zrak — navdušenja za sveto stvar. Umreti za narod, za svobodo narodne celokupnosti, kako je to krasno, vzvišeno... Pristopila sva k najbližji skupini. Pred nama je stal narednik, okrog pa priprosti vojaki. Predstaviva se kot novinarka slovenskih časopisov. Pokaževa jima »Dan«, slučajno sem imel ono številko v žepu s karikaturo, ko angel miru s palmovo vejico v roki ustavlja grozeče velesile, ki marširajo na Balkan. V ospredju Avstrija — s krhko sabljo v roki...

Govorili smo marsikaj — toda čemu pisati to, kar čuti srce, ki preživlja tako velike dogodke, saj le oni razume, kdor čuti, kdor živi v ozračju tako polnem elektrike in — strelnega prahu. Toliko naj še pripomnim, da Srbija še ni izčrpana, da ima mož, ki se ne strašijo, četudi bi se še stokrat ponavljala najstrašnejša bitka pri Kumanovem, katere žive priče so stale krog mene. Vsem je siljala iz obraza radost in navdušenje. Ne bom nikoli pozabil dobrodušnega, dobro rejenega moža, ki je sedel na klopi zidu in zadovoljno rezal kruh po koscih in jedel. »Jaz se ubijem sam, ako me ne puste na vojsko!«, je dejal.

Ko sva jim prigovarjala, da Drinopolje prej pade, preden pridejo tja, so vsi želeli, naj traja boj vsaj še en dan, ko tja pridejo.

»Samo, da se bližemo«, so dodajali. Med vojaki so bili trije, ki so bili že ranjeni in sicer pri prvih operacijah.

Narednik nama je pojasnil, da je pripravljeno večje število vojaštva v Beogradu za Drinopolje. Toda za sedaj se je poslalo le 150 mož artilerije. Vsed tega je glavno poveljništvo v Beogradu izdalo povelje, naj se pripravi prostovoljno 100 mož, ki odidejo v Drinopolje. Priglasilo pa se jih je čez 1000 mož, in tudi ostali so hoteli iti, toda uvideli so ogromen naval in — odneali. Od teh 1000 mož so izbrali 100, toda drugi so protestirali energično proti temu in vsled tega je ostalo že izbranih 100 v Beogradu in jih šlo 150 drugih, ki so protestirali, ker se jih je hotelo pustiti v mestu.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Rekel je, da je videl tamkaj mladega moža, ki mu ne ve imena, in ki pravijo o njem, da je okraden otrok. Naj bo tako ali tako, preteknil sem s Spadakapo vse ulice v okolici, sedela sva po vseh krčmah, menila se in izpravevala vse ljudi.«

»In — kako je bilo?«

»No da; rokovnjači so zakrknjeni, molčečez. Niti če jim nastaviš nož na grlo, ti ne izdado najmanjše reči, ki se zgodi v njihovem kraljestvu. Toda neki nočni čuvaj mi je povedal, da je pred mnogo leti neka ciganka privedla v Dvor Čudežev...«

»Povej — rotim te!«

»Ne enega, marveč dva ukradena otroka.«

»Istočasno?«

»Tega nisem mogel dognati.«

Kneginja Beatrice je vstala, planila k možu in mu vrgla roke okrog vratu.

»Eden izmed njiju dveh je najin sin!«

Ragastan jo je spremil nazaj k njenemu naslanjaju.

»Ta nada me krepi, kakor krepi tebe, srce moje,« je dejal. »Po tem, kar sem izvedel, sem storil še obupen poizkus, da bi si priskrbel dostop k Dvoru Čudežev. Pogajal sem se, ponujal celo premoženje... a ves napor je bil zaman! Ti rokovnjači imajo svoje straže, ki se ne dajo podkupiti. Rogali so se mi v obraz. »Sam kralj ne sme med nas«, mi je rekel eden izmed njih.«

Spadakapa je bil že potegnil rapir, a vzel

»Manfred! Manfred je klical? Ali veš za gotovo? Ta nesrečnica je klicala Manfreda? Manfred torej živi! Najin otrok živi! Menda vsaj nisi slišal napak? Saj veš, da se človeku včasih kaj dozdeva, kar se izkaže pozneje kot plod domišljije? Ali je res klicala Manfreda?«

»Zares je klicala Manfreda,« je rekel Ragastan, ves blede. »Slišalo se je prav razločno, zakaj kričim ni prihajal od daleč. Spadakapa ga je tudi slišal.«

»In kaj si storil nato?«

»Poslušal sem,« je rekel on nekako potrto. »Poslušal sem na vsa ušesa, z vsem svojim hrepenenjem in vso svojo ljubeznijo... V polnem, ki vlada neprestano v tem bednem oddelku mesta, je bilo težko razločiti, odkod prihaja ta krič... In glas je bil umolknil, preden sem izvedel, kaj se je rodil.«

»Kaj si storil potem?« je povzela Beatrice, nestrpno kakor vsi ljudje, ki se oprijemljejo poslednje bilke.

»Iskal sem, povedal sem neki ženski, da sem slišal tak in tak klic na pomoč. Rekel sem ji, da se zdi, da je prišel klic iz bednega brloga, jedva par korakov od njenega lastnega stanovanja... Odgovorila mi je, da živi tam blazna ženska z imenom Margentina, ki je vedno sama... — Pogostoma se dogaja, da kriči, je dodala. Toda ne zmenimo se zato, saj ni zlobna? — Z vso gotovostjo. Poznam jo že dolga leta. Vsak človek zna, da živi Margentina sama kakor divja zver.«

Beatrice ga je gledala še vedno z gorečimi očmi.

In spet je vprašala:

»Kaj si storil nato?«

»Stopil sem v hišo in potrkal. Nihče ni prišel odpirat. Vlomil sem vrata. V stanovanju ni bilo nikogar.«

»Klical sem. Čez nekaj časa se je vzdignila na razpadajočih stopnicah strašna silhueta razkuštrane ženske, ki me je merila z divjim pogledom... Rekel sem ji: — Pravkar je klical v tej hiši nekdo na pomoč. Ali ste klicali vi?... Ona pa je položila prst na ustnice in dejala: »Pst! Ne izdajajte skrivnosti Bloaja. Jaz se smejem, vi pa me hočete pripraviti v jok!« Odhajala sem ji podaril cekin. Zdelo se je, da je prešinil njene blazne oči žarek razuma. — Jih še imam takšnille, še mnogo jih imam. Bogata sem zdaj. Dobra dama mi je vrgla celo možnjo, polno takšnih zlatnikov... Nato sem odšel!« je zaključil Ragastan z gesto globoke trdnosti.

Ze par trenutkov ga Beatrice ni več poslušala.

Premišljala je in zrla srepo tjavendan.

»Tista hiša... hiša, kjer stanuje blazna ženska,« je izpregovorila nazadnje, »ali ne stanuje tista ženska blizu ulice Franz-Arše?«

Začuden se je zgenil Ragastan.

»Ravno v tisti ulici bo, druga ali tretja hiša. Kako veš to?«

»Saj ne vem. Zdi se mi. Zdi se mi. Zdi se mi, kakor da bi se mi sanjalo. Vidiš, zdi se mi, da bi mrla, ako naju prevara ta nada. Poslušaj,« je povzela »Ono jutro si mi dovolil, da sem te smela spremiti. Ostala sem s Spadakapo v kočiji, dočim si ti iztikal po okolici. Mimo je prihajal mlad mož. Nisem ga videla, toda slišala sem ga, ko je govoril s Spadakapo par besed, in njegov glas je pretresel mojo notranjost do najskritejše žilice. Ko sem se sklonila skozi okno, da ga pogledam, je bil že daleč... Ne smeš se, dragi moj, ta glas sem slišala nekoč! In — ali ni čudno to strinjanje slučajev?«

(Dalje.)

Hainer in čebele — ne štriha vkup! Pri njem občem zborovanju članov »Slovenskega čebelarkega društva« (2. februarja 1912) na prekanjen in tihotopen način klerikalci v cel odbor društva, ter so na njegovo mišljenje nastavili svoje kreature in petoliznike. Že ženi moške, kakor učitelji Črnoğu, Likozar, trič itd., vneti in uspešni strokovni čebelarji so se morali ogniti ljudem, kateri niso niti strokovno, niti glede njih značajev zmožni, drug za drugo zastopati — ker njih zmožnost obstoji edino v hinavščini petoliztva. Da S. L. S. pokaže, da njeno društva vso svojo moč in spretnost postavila notarja Hafnerja na čelo društva, da ta mož je vreden svoje stranke — pa velika stvar je čebelarjev, kateri smo njenja, da bi oni ugaiali kot predsednik farskih trovov, kakor bi bil zaščitnik naših pridnih in poštenih čbelic. Po tožbi, katere je tega človeka iz zala kot malopridneža in nevarnega drugemu življenju v vsakem kraju, kjer se mi čebelarji in člani S. Č. D. tirjamo, da ta vnešnež odstopi od predsedništva našega društva, ter naj svoje zmožnosti in svojo spretnost posveti izključljivo vzgoji peklenških čbel svojih stranke še ta kratek čas, kateri ji je podeljen. »Slovenska Ljudska Stranka!« Le naprej, tvoji voditelji bodo kmalu vsi v tvojih nosilcih raznih visokih redov — zakaj? Ali da so za ljudstvo delovali? Ne, ne, zato so zoper ljudstvo in v interesu vlade v delovali — tako nastajajo na tvoje stroške vitezi plemeniti Razdrtnost in Grabikard.

čez mero. Kadar ga pa ima v glavi je jeznotit in silno neveden človek. Vedno bi se rad prepiral in kregal. Če človek pomisli, da ima Lombar doma pet otrok in da je že blizu petdesetih let, mu človek vzame to še bolj za zlo. Že davno bi Lombar lahko prišel k pameti, pa ne in ne. Na posestnikovega sina Jožefa Snedica ima že od nekdaj silno sovraštvo. 30. septembra t. l. je šel Jože Snedic s polja domov. Ko se je bližal domači vasi, je stopil k njemu Lombar, ki ga je imel že precej pod kapo. Sprva so prihajale iz ust obeh mož pametne besede, vse hvale vredne. Da bi tako ostalo tudi vnaprej. Pa je že prišlo tako, da se je začel Lombar zadirati na svojega mlajšega tovariša. Začel se je propir in to zaradi neklih desk. Jože Snedic je namreč očital Lombarju, da je bil ukradel neke deske, ki so bile na Snedici v zemlji. »Daj ti meni, kar je mojega!« mu je dejal Snedic čisto mirno. Takrat pa je zavrela v Jožetu Lombarju že itak gorka kri. »Kaj, mene ti dolžiš?« je zarohnelo nad ubogim Snedicom. »Jaz, da sem ti deske ukradel?« Snedic pa se je tudi razburil in preden je Lombar našel do tleh, že je dobil pozitiven odgovor. »Ti si mi jih ukradel, ti!« je prikinjal jezno in razburjeno Jože Snedic. Tu pa je naenkrat posegel Lombar v žep, vzel je iz njega nož in je zapilčil nožovo ostrino v Snedicevo roko. Ko je Snedic videl, da se nahaja v veliki nevarnosti, si je brž poiskal v bližini svoje pozicije poleno in se je z njim postavil v obrambo. Zamahnil je z njim nad Lombarjem, pa ga ni zadel. Poslednji pa je skočil nato kakor razsrjen lev na Snedica in ga je zadel še enkrat z nožem v roko, kakor je bil pijan. Kri mu je menda podala cili. Zgodila bi se bila še večja nesreča, da ne bi prišel Lombarjev sosed Matevž Zupan, ki je začel braniti okrvavljenega Snedica, ki je dobil med bojem lahke telesne poškodbe, ki pa so ga toliko ovirale, da ni mogel delati več kakor dvajset dni. »Dan« je pred kratkim že o tem poročal, ko je bil obtoženec Lombar prvič pred sodiščem zaradi poškodb, ki jih je prizadejal Jožetu Snedicu. Takrat se je obravnava preložila, ker so se navajale nove priče, ki bi natančneje pojasnile cel pretep z nožem in polenom. Tako se je zgodilo da se je pravzaprav ta zgodba končala šele včeraj pred tukajšnjim deželnim sodiščem, ki je Lombarja obsodilo na dva meseca težke ječe. Poleg tega bo moral Lombar plačati Jožetu Snedicu 50 K za bolečine in 16 K za zdravniško pomoč.

Krvavo ženitovanje. Žalosten slučaj se je pripetil v teh dneh v Lipniku pri Bilslem na Šlezkem. Delavec Franc Nahlik je potegnil, ko je bila svatovska družba v najboljšem razpoloženju, iz žepa samokres in ga je držal proti obrazom nekaterih svatov. Pri tem je neprenehoma pritiskal na petelina. Čeprav ni Nahlik sprožil samokresa, vendar je nastala med zbrano družbo silna panika. Vse se je stiskalo v kote. Nato je Nahlik nameril samokres nase in je sprožil petelina. Krogla mu je prodrla sence in Nahlik je bil v pol minuti mrtev.

Norec. Pred kratkim je prišla 36letnega delavca Ivana Hörra iz Izstebnika na Češkem norost radi zavžitega alkohola. Hörr je zapustil domačo vas in se je čisto lahko oblečen potikal po polju v snegu. Druga dne na to ga je našel neki železniški delavec v bližnjem ribniku. Hörr je stal do vratu v mrzli vodi. Norca so spravili nato v najbližnjo hišo. Roke in noge nesrečnega človeka so bile popolnoma zmrzle in z nog mu je viselo meso. Hörr je dobil te rane vsled neprestanega drvenja po zamrzlih poljih. Odpeljali so ga v bilovsko bolnišnico.

Lov na roparje v Čenstohovu. Te dni je zasledovala policija v Čenstohovu dva roparja, izmed katerih se je prvi imenoval Blukacz in drugi Kozłowski. Roparja sta večkrat streljala na policijo in sta pozneje vrgla na svoje zasledovalce dve bombi, izmed katerih je ena težko ranila neko žensko. Nato sta zbežala v stolp pavlanskega samostana in sta se v njem zabarikadirala. Z oken stolpa sta nato streljala na stražnike. Ob 10. uri ponoči je ukazal načelnik policije v družbi pavlanskega menihi roparjema, naj se udata. Toda zastoj. Slednjič je bil stolp s pirotehničnimi eksplozivnimi sredstvi porušil. Po polnoči je udrila policija z vojaško patruljo v stolp. Našli so truplo roparja Kozłowskega. Blukacz je izginil brez sledu. Mnoge samostanske slike so poškodovane vsled strelcev. Doslej so aretirali 20 sumljivih oseb. V mestu vlada veliko razburjenje.

Ljubljana.

Pridite pogledat. Včeraj smo prejeli obljubljeno sliko, ki kaže, strašno grozovitost Albancev v Stari Srbiji in na begu pred srbsko armado. Tu vidimo, kako Turek kolje srbsko ženo, tam more otroke, tu Albanci davi popa, tam strelja ranjen Albanc na srbskega zdravnika, ki ga hoče obvezati. To je oni albanski »Edelvolk«, ki se zanj tako zavzemajo nemški listi. Slika je izpostavljena v našem izloženem oknu. Pridite pogledat!

»Inženir« Exner pred sodiščem. Citateljem »Dneva« je gotovo še dobro v spominu zgodba o »inženirju« Exnerju, ki je vlomil pred pol drugim mesecem v drogerijsko trgovino g. Čvančare v Selenburgovi ulici, v trgovino gosпода Bonača istotam in v stanovanje vladnega svetnika Otona pl. Detela v Staudacherjevi vili v Nunki ulici. Včeraj je stal »inženir« Exner pred deželnim sodiščem. Ker je vsa stvar zanimiva, jo pojasnimo bralcem »Dneva« še enkrat. — Alojzij Exner je bil rojen v Nimborku na Češkem kot sin železniškega strojevodje. Star je štiriindvajset let. Kot deček je obiskoval ljudsko šolo v Nimborku in potem realno. Napravil je tam maturo in je hotel iti na tehniko, katere pa ni mogel obiskovati zaradi bolnih oči. Vpisal se je torej v abiturijentni kurz, katerega je tudi dovršil. Nato je šel kot enoletni prostovoljec k vojakom, kjer pa je bil subarbitriran. Nato je stopil v službo tovarne za poljedelske stroje Havlik v Pragi. Uslužben je bil kot provizijski potnik in kot tak je prišel tudi v Ljubljano. Ker je bil precej slavohepen, se je naenkrat prekrstil v inženirja.

Menil je tudi, da bo pri tem naslovu dobil tudi več naročil. Na svojih uradnih pismih je imel naslov: »Tehnična prodajna pisarna za kmetijstvo, trgovino in obrt ing. A. Exner, Ljubljana. Prodaja in ima v zalogi: automobile, lokomobile, motorje na bencin in nafto, mlatilne, kosilne in sejalne stroje, pluge, kultivatorje, separatorje za mleko, stiskalnice za seno in slamo, sesalke, motorje na sapo, vse potrebščine in stroje za kmetijstvo. Kupuje vse vrste deželnih pridelkov.« Ker pa je bil »inženir« in ker je kot tak moral nastopati, da bi mu ne prišli na sled, je potreboval veliko denarja, katerega pa vsled majhne prodaje že naštetih strojev ni imel skoro nič. Provizije namreč. »Inženir« pa je hotel na vsak način ostati. Hodi je elegantno oblečen in si je znal pridobiti zaupanje najboljših krogov. Kot sportsman se je kmalu sprijaznil z našimi klubi, bil je tudi član nogometnega društva in je pokazal v njem res mnogo zmožnosti. Imel je fin nastop in vsi »boljši« ljudje so ga radi imeli v svoji družbi. Pravil je, da je bil kot zastopnik omenjene tovarne Havlik tudi v Vladivostoku in na Japonskem. Govoril je češko in nemško. Pravil je, da ima za enkrat samo agencuro, v kratkem pa bo dal prenesti svoj biro na Dunajsko cesto, kjer je sedaj pospeševalni urad. V pogovoru je pokazal, da je mož precej obširnega obzora, rad je govoril o športu, pa tudi o politiki. Naše razmere so se mu zdele precej malenkostne in želel je več odločnosti. Ob priliki nar. soc. zleta v Ljubljano se je pridružil izletnikom in jih spremljal. Ko je bil z izletniki v Narodnem domu, je naenkrat rekel, da mu je zmanjkalo 300 K. Vključ izgubi pa ni prav nič tožil in je spremljal izletnike še v Trst, odkoder se je šele čez par dni vrnil. Pozneje je zahajal v boljše restavracije; obedoval je pri »Tratiniku«. Exner je bil vsak dan na pošti, kjer je vzel pisma svoje firme. Živel je vdobno življenje in zato je neverjetno to, kar je včeraj pripovedoval pred sodiščem, da si je sam kupal zvečer itd. Seveda, če človek brezskrbno in veselo živi, potrebuje za to tudi denar, katerega je pa Exnerju silno primanjkovalo. Krenil je zato na nepošteno pot, po kateri si je pridobil nekaj denarja, dokler ga niso prijeli. —

Začetek te njegove nepoštenosti poti je bil tale: Exner je stanoval pred kratkim skupaj s strojnimi inženirjem Havelko, ki je bil uslužben pri kanalizaciji Gruberjevega prekopa. V istem času se je nahajal Exner v silni denarni stiski. Nekega dne pa se je pripravil Havelka, da odide iz Ljubljane na Češko in je zato spravil svoje stvari v kovčeg. Pri tem je tudi pomagal Exner, ki je videl, da ima Havelka precej vrednostnih stvari. Havelka je kovčeg zaklenil in naročil spediterju, naj ga pošlje za njim na njegov naslov. Nato je Havelka odšel in se od Exnerja poslovil. Ta je bil torej sedaj sam, v veliki stiski, s Havelkovim zaklenjenim kovčekom, v katerem je bilo več cenjenih stvari. In tako se je zgodilo, da si je Exner pomagal iz stiske s tem, da je nasilno odprl ključavnico Havelkovega kovčeka in vzel iz njega fotografirane aparate, aluminijevo stekleničko, kaseto itd. Aparat je potem zastavil. Ko je Havelka dobil svoj kovčeg na Češko, je takoj videl, da je nekdo vlomil v kovčeg in mu izmaknil aparat. To so bili Exnerjevi prvi koraki na nepošteno poti. Potem so sledili razni vlom. —

V prtiliču Staudacherjeve vile stanuje vladni svetnik Oton pl. Detela. Meseca septembra ni bil v Ljubljani in to priliko je Exner uporabil s tem, da je v noči med 12. in 13. septembrom vlomil straniščno okno in se splazil na stranišče, odkoder je potem prišel v predsobo. Pograbil je hitro dve uri in 1 par čevljev. Da je vzel tudi minijaturski red z verižico, Exner ne prizna. Tačas je ravno prišel gospodar, ki pa Exnerja ni videl. Tega pregledal, da ni mogel kaj več stvari pograbiti. To je bil njegov drugi nepošten korak. — Ko je bil Exner zopet brez denarja in je hotel tega na vsak način dobiti, je šel k drogistu g. Čvančari v Selenburgovo ulico, s katerim je bil znan in kateremu se je predstavil kot inženir Exner. Pokazal mu je ves objokan brzojavko, na kateri je stalo: »Pridi takoj — oče umrl — mati.« in je gospoda Čvančaro prosil za božjo voljo, naj mu posodi denarja za vožnjo, ker je sedaj momentano v veliki stiski. Ker je g. Čvančara smatral Exnerja, ki se mu je predstavil za inženirja za poštenega človeka, mu je tudi posodil 50 K, katerih pa ni nič več videl. V zahvalo je Exner napravil g. Čvančari naslednje. Ko je bil takrat v trgovini, si je to dobro ogledal. Posebno mu je ugajala blagajna in fotografski aparati. V noči med 5. in 6. septembrom je vlomil v drogerijo g. Čvančare, in si je naložil tam dva fotografska aparata s kasetami, stativ, briv in več drugih stvari: iz blagajne je vzel 20 K. Nato se je hotel izmuzniti skozi vrata na prosto. Vrata pa so bila zaprta. Zato jih je Exner skušal odpreti od znotraj. To rožljanje pa je zaslišal stražnik, ki je opravljal svojo službo v bližini. Ker se mu je čudno zdelo, da bi tako pozno ponoči (bilo je okrog treh) imel kdo v drogeriji opravila in da bi toliko časa odpiral vrata, je poklical nekaj svojih tovarišev, da jim ne bi tičel ušel. Prepričan je bil slednjič, da se nahaja v trgovini tat. Ampak tudi Exner je slišal stražnikove korake in je preduragal svoj sklep o begu skozi vrata. Med dvoriščem hiše, kjer ima g. Čvančara prodajalno in med dvoriščem hotela pri Maliču, se nahaja zid. Na ta zid je splezal s svojim plenom in skočil potem na drugo dvorišče. Nato je preskočil še več drugih zidov in se je slednjič vhitel v klet hiše št. 5 ob Franca Jožefa cesti. Tam je v drvarnici odmetel nekaj debelih drog, pristavil je več zabojev k oknu in se je splazil v Bethovnovno ulico, odkoder je neopažen zbežal. Policija se je takrat trudila na vse kriplje, da bi zasledila vlomilca. Policijski pes Hekso g. Topikarja je peljal vlomilčeve zasledovalce k Staudacherjevi vili v Nunki ulico. Ker pa je policija vedela, da stanujejo v vili samo »boljši« ljudje in med njimi tudi »inženir« Exner, ni hotela dalje preiskovati. — V noči od 27. na 28. septembra pa je Exner, kateremu je

zopet zmanjkalo denarja, vlomil v trgovino g. Bonača v Selenburgovi ulici. Exner je zlomil na dvoriščnem oknu železno mrežo, prikradel se je skozi luknjo v trgovino, kjer je vzel iz blagajne 40 K in pokradel nekaj »Penkala« svinčnikov, črnilo, žepni nož in še nekaj drugih stvari. Vlomilec pa je pozabil, ali pa je nalašč pustil na dvorišču nahrbtnik, v katerem so našli dvoje pil, več ključev in vitrihov, klešče in razna druga orodja, ki služijo pri vlovu. Sedaj je Exner pustil za seboj sled in je bilo policijsko delo malo olajšano, ključji, vitrihi in druge stvari so bile v nahrbtniku zavite v papirnate zavite, na katerem je bilo zapisano več števil. Zdelo se je, da so bile te številke napisane v kaki trgovini in sedaj je nastalo težko delo: hediti od ene trgovine do druge in izpraševati ali so tu ali tam napisali one številke. Ta trud je bil poplačan. Policijski agent je prišel tudi v trgovino g. Hamanna, kjer so mu povedali, da nosi v tem zavitku neka ženska prut ovratnike »inženirja« Exnerja, ki stanuje v Staudacherjevi vili v Nunki ulici. Exner je bil sedaj že skoro prijel. Policija se topot ni več ozirala na »boljši« ljudi in je poslala v vilo dva policijska agenta z naročilom, naj aretirata nevarnega vlomilca Exnerja. Toda tička ni bilo doma. Policijska agenta sta morala čakati. Okrog 9. ure je je primahal »inženir« nič hudega sluteč k svojemu stanovanju. Tu pa sta ga policijska agenta aretirala. Exner se je sicer branil, vendar mu ni nič pomagalo: moža sta ga krepko držala za roko. Policija je dobila pri njem med drugim tudi kloroform, kar je pričelo, da je bil Exner pripravljen na aretacijo in da se je hotel zastrupiti v trenutku, ko bi ga prijeli. — »Inženir« Exner je včeraj pred deželnim sodiščem vse priznal, samo o krađu minijaturega reda z zlato verižico ni hotel ničesar vedeti. Aparate, kasete, svinčnike in druge ukradene stvari so dobili okradenci nazaj. Denarja seveda niso dobili. Tega bo moral »inženir« že še poplačati. Exner je sedel na zatožni klopi ves čupan, potr in skesan. Obravnava se je vršila v nemškem jeziku, ker Exner ne zna slovenskega. Sodišče mu je prisodilo milostno sodbo. Dobil je sedem mesecev težke ječe. Od tega se mu še odračuna onih 53 dni, ki jih je predsedal v preiskovalnem zaporn. Predsednik senata je bil deželnosodni nadsvetnik Vedernjak. Državni pravdnik dr. Pajnič, obtožencev zagovornik dr. Schweizer.

Ruski kružok začne v ponedeljek svoj pouk v rusčini. Oni, ki se hočejo učiti, naj se zgledajo v ponedeljek ob pol 8. v mali dvorani »Mestnega doma«. Učne ure se naznanijo pozneje.

Poročilo o semnju za kožo in kožuho. kateri se je vršil kakor navadno dne 18. t. m. v prostorih »Balkan« spedijske in komisijske akc. družbe, Ljubljana, Dunajska cesta št. 33. K prodaji so došle naslednje vrste blaga: okrog 3400 kosov ovčjih kož kos po K 2. — do K 2.05, 350 kosov govejih kož (suhih) po K 3.20 do K 3.25, 650 kosov telečjih kož (suhih) po K 4.—, 300 kozlovih kož (suhih) po K 3.50 kos, 400 kosov ovnovnih kož (suhih) po K 2.40 kg, 400 kosov srn. kož (suhih) po K 2.— kos, nekaj parti govejih kož osolenih po K 1.40, ena množina telečjih kož osolenih po 2.10 do K 2.15 in razum teh še zajče, jazbeče in lesiče kože. — Denarni promet je znašal okrog 30.000 K.

Prihodni glavni semanj, pri katerem pride posebno divjačina v poštev, se bo vršil dne 27. januarja 1913. — Naznanila, kakor tudi vsa tozadevna vprašanja so na trvdiko »Balkan« nasloviti.

Kinematograf »Ideal«. Danes zadnji dan senzacionalni spored, ki nas je presenetil. Skozi in skozi krasno kolorirana drama »Polhep po zlatu« je res mojstrsko delo moderne kinematografije. Predočujo nam resnični učinek onih časov in gledalec zasleduje sledeče slike z vedno večjo napetostjo do tragičnega konca. Nihče naj ne zamudi ogledati si to krasno delo. — Velezanimiv je Pathe Journal; omeniti je posebno pariško modo kožuho. — Četr ure radosti napravi nam Andree Dead kot »kralj bokserjev« in slednjič se ne more vzdržati smeha, če opazujemo kako se trudi Maks, da postane večji. Max Linder nam je dal že več dokazov svoje umetnosti in zato je vsaka daljna hvala nepotrebna. Jutri v petek specialni večer z velikansko učinkovitostjo »Uganjka srca«. V soboto: **Vojna na Balkanu** in senzacionalna drama »Cirkuška grofica«.

Leterijske številke. Praga: 27, 75, 63, 31, 5.

Trst.

Volitve v delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Trstu. Za dan 20. decembra t. l. so razpisane nadomestne volitve za delavsko zavarovalnico proti nezdgom v Trstu ter bodo obrtni delodajalci te dni prejeli od vodstva zavarovalnice glasovnice naravnost po pošti. Te volitve so tako za delodajalce kakor za delojemalce največje gospodarske važnosti. Uspeh je pri teh volitvah le mogoč, če se složno in enotno postopa ter vsi gospodarji in službojemalci store svojo dolžnost. Nujno opozarjamo zategadel vse obrtne delodajalce, da dobro hranijo došle jim glasovnice dotlej, da dobijo poziv in navodilo, kako jim je postopati pri teh volitvah.

La Croce Rossa di Trieste e dell'Istria per i popoli balcanici. Kakor poroča »Il Piccolo«, so nabrali Italijani za »Rdeči križ« vseka skupaj do danes nič manj kakor 5235 K 87 v (reci) pettisdo dvesto in petinideset kron in 87 vinarjev. Iz tega je razvidno, kaka ljubezen veje iz src tukajšnjih Italijanov do balkanskih narodov, ki se bijejo za svobodo, pravico in kulturo. Samo na zunaj se kažejo, kakor bi bili bogve kako vneti za balkanske boritlje, toda od znotraj tli prej ko ljubezen do njih — sovraštvo.

Slovenski brivci v Trstu! Tajništvo Narodne Delavske Organizacije je prejelo iz Guštanja na Koroškem pismo s sledečo vsebino: »S tem se Vas dovoljujem uljudno vprašati, ako Vam je znano, če je v Trstu en brivec narod-

nega mišljenja, ki bi prevzel, oziroma odkupil zdajšnjemu tukajšnjemu brivcu v Guštanju brivnico z opravo. Sedanjí brivec tukaj je bolj nemškega mišljenja, zato bi tukajšnji narodnjaki radi zdaj Slovenca.« — Vsi oni slovenski brivci, ki bi želeli natančnejšega pojasnila, naj se blagovole obrniti na tajništvo Narodne Delavske Organizacije v Trstu, ulica sv. Frančiška št. 2, in sicer od 5. do 8. zvečer.

Narodno socialna mladinska organizacija. V petek ob pol 8. zvečer odborova seja pri »Jadranu«.

DRUŠTVA.

Slov. akad. društvo »Ilirija« v Pragi, stanujoče začasno na Kralj. Vinogradih, Hálkova tř. 35, naznanja, da si je izvolilo na svojem I. občem zboru dne 13. t. m. sledeči odbor: Predsednik: Ivan Merslavič, pravnik; podpreds.: Zvonko Janežič, medicinec; tajnik: Dragotin Ostan, farmacevt; blagajnik: Mirko Gorišek, pravnik; gospodar: Stanko Orel, sl. abit. k.; knjižničar: Gregor Wieser, pravnik; arhivar: Franje Vodopivec, tehnik; preglednik: Drago Ivanc, pravnik in Josip Cemer, pravnik.

Vojna.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

24URNO PREMIRJE. SITUACIJA PRI ČATALDŽI.

Sofija, 20. novembra. Na bojišču je nastalo 24urno premirje. Bolgarska vlada je namreč že obvestila Nazim pašo o pogojih balkanske zveze glede premirja in zahtevala odgovor tekom 24 ur. Radi tega so tako Bolgari kakor Turki ustavili svoje vojne operacije pri Čataldži. Balkanska zveza zahteva kot predpogoj mirovnih pogajanj kapitulacijo Drinopolja. Skadra, Janine in umaknitev turške armade iz čataldžskih utrdb.

Sofija, 20. novembra. Danes ob dveh popoldne je potekel 24urni rok za odgovor, ki je bil dovoljen Turčiji. Turčija do te ure še ni odgovorila na balkansko noto. V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da bodo Bolgari radi tega pričeli energično akcijo pri Čataldži. Pozneje semkaj došla brzojavka zatrjuje, da bolgarska armada kljub temu, da Turčija do druge ure še ni odgovorila, še ni pričela s sovražnostmi pri Čataldži, ker se ni dobila od svojega ministra nobenih navodil.

Sofija, 21. novembra. (Uradno.) Vsa turška poročila o turških zmagah pri Čataldži so popolnoma izmišljena.

Sofija, 20. novembra. »Mir« poroča, da je tri bataljone močna bolgarska kavalerija zadela pri Tere na dva bataljona močno turško kavalerijo in poglajala Turke v divji beg. Turki so imeli zelo velike izgube.

Carigrad, 20. novembra. V bojih pri Čataldži so izkazali turški prostovoljci veliko hrabrost. Predvčerajšnjim ponoči so napadli na neki poziciji Bolgare in jih okoli 150 pobili oziroma ranili. Bolgarske izgube pri Istrandži znašajo 3000 mož.

Carigrad, 21. novembra. Radi kolere so zaprte vse tukajšnje šole.

Carigrad, 20. novembra. Turški ministrski svet je danes vrhovnemu turškemu poveljniku pri Čataldži, Nazim paši, brzojavno sporočil bolgarske pogoje za premirje oziroma za mir. Dosedaj še ni padla odločitev.

Carigrad, 20. novembra. Turčija bo svoje delegate za mirovna pogajanja imenovala jutri zjutraj.

PRI DRINOPOLJU.

Sofija, 20. novembra. Včeraj je turška Drinopoljska posadka poskusila z vso silo izpad iz mesta, ki pa se je popolnoma ponesrečila. Bitka je trajala cel dan. Turki so bili premagani in so se morali z velikanskimi izgubami umakniti nazaj v mesto. Zveza med Dimotiko in Carigradom je zopet v redu.

BIVŠI SOLUNSKI POSLANEC ARETIRAN.

Carigrad, 20. novembra. Bivši solunski poslanec v turški zbornici, Karaso, ugleden član mladoturškega komiteja, je bil danes aretiran in izročen vojnemu sodišču.

NA BOLGARSKEM ZAPADNEM BOJIŠČU.

Sofija, 20. novembra. »Mir« poroča: Dne 17. t. m. je prišlo pri Komučini med oddelkom bolgarske in delom turške armade do hudega spopada, ki je trajal dve uri. Turki so se morali umakniti. Pri nadaljnjem prodiranju so Bolgari v vasi Ateran našli veliko število masakriranih bolgarskih družin, istotako tudi pri Tara Tepe.

»NOVOJE VREMJA« ZA SRBSKE ZAHTEVE.

Petrograd, 20. novembra. »Novoje Vremja« pristavlja pri komentariju o govoru avstrijskega zunanjega ministra grofa Berchtolda v delegacijah k srbsko-avstrijskem konfliktu sledeče zanimive besede: Zabranitev dohoda Srbije do Jadranskega morja bi ne imela ničesar drugega za posledico, kakor da bi Srbija v kratkem zopet upravičeno nastopila za te svoje življenske zahteve z orožjem v roki. V interesu evropskega miru je, da se z rešitvijo albanskega vprašanja reši ugodno tudi srbska zahteva po svobodnih srbskih lukah na Jadranskem morju.

RUSINSKA OBSTRUKCIJA.

Lvov, 20. novembra. Narodni rusinski odbor kot izvrševalni organ rusinske stranke je

sklenil pozvati rusinske poslance v državni zbor, naj nadaljujejo z obstrukcijo v parlamentu in proračunskem odseku toliko časa, dokler ne bo ugodno rešeno rusinsko vseničilo vprašanje in vprašanje volilne reforme za galitski deželni zbor.

Izkaz daril za „Rdeči križ balkanskih držav“.

15. novembra: Anton Brezovnik, Vojnik zase in svoje otroke 6 K. Skupaj 220 K 40 vin. G. Josip Lapajne v Cerkljah poslal je tudi 2 zavoja obleke in perila.

16. novembra: Stranke hiše Slomškova ulica 7, K 6. Robert Stenove, posestnik K 10, Nežka Toplišek, kuharica K 1, tvrdka Souvan na popustu obračuna K 200 uredništvo »Slovenskega Naroda« K 90,90, nabiralnik g. Jožefa Bitenc K 30,10, županstvo občine Iška vas po g. Kramarju K 10, L. Plavšak, St. Jur nabrano po ge. Julki Plavšak K 81,10, M. Vavpotič, Loka pri Zidanem mostu K 40,70, uslužbenec c. kr. dvorne kobilarne v Prestranku K 17,40, Ivan Koželj, Krško K 6, Cirila Ježovnik, Velenje K 91, I. Modic, Nova vas K 50, Josip Vrhunc, Bled K 16, Lojzka dr. Celestina, Črnomelj K 10, Richter iz Slapa ob Idriji K 4, Antonija Lovšin, Marije Terezije c. 15, K 5. G. Bezenšek oddal K 220,40, upravništvo »Slovenskega Naroda« K 518,50, dr. Fran Novak iz kazenske poravnave Krnc c/a Spitzer v Ljubljani K 20, I. Kristan, Orehek, p. Prestranek K 30,30, Balkan, špedicijska in komisijska delniška družba v Ljubljani K 100, skupaj K 29.395,35.

18. novembra: Marija Uršič, Medvode K 223,60, Ivan Kelc, nadučitelj, Cirila Delc, učiteljica, Nova Štifta a 1 K, K 2, Meta Porazil in Boža Pospisil, Konjice K 183,91, Ljudevit Volarič, Robič, Primorsko K 16,04, Josip Novak, Stara gora K 13.

19. novembra: Anton Kadunc, Tribuče, Črnomelj K 2, G. Kaučič, Radovljica K 60, Prosto-voljna požarna bramba Vransko K 33, Angelca Volovčeva, St. Jernej, Dolenjsko K 30, Joško Rožanc, Cerknica 46, K 13,20, Ivan Peternel, Žiri, nabral K 72, Dragotin Hribar, tovarnar v Ljubljani K 48,50, uredništvo »Slovenskega Naroda« K 13,20, gđc. Mici Lavrenčičeva nabrala in izročila K 4,60, g. Šebenik, oficijal na magistratu izročil zbirko 4 ljubljanskih okrajev K 1895,70, skupaj K 32.006,10.

Zabava.

Iz nekega pisma. ... in jagod je tu toliko, da bi lahko svinje »futrili«; zato Vam jih pošljem prihodnjic cel košček, ljubga gospodična.

Vedno pravičen. »Ali že veste, kaj je no-vega? Klobasar se je oženil!« — »Tako? No, to me veseli! To se pravi — čemu bi se veselil, saj klobasar mi ni napravil ničesar hudega!«

Neprijetno presenečenje. Izbrana družba možakarjev znanosti se je zbrala v enem izmed prvih hotelov, da bi napravila poslovljni večer učenjaku, ki je bil prestavljen na drugo vseničilo. Ko je med duhapolno zabavo minil večji del gostije, se je dvignil senior družbe, pozvonil je na kozarec in je začel med splošno tišino: »Velečenjena družba! S potrjim srcem izjavljam — in glas se mu je vsled velikega razburjenja tresel — ako pomislim na težko iz-gubo, ki nas čaka. Danes tu vidimo zadnjikrat ono plemenito dušo — poslednjikrat gledamo v obraz ... poslednjikrat, ko ... ampak gospodje, kje pa je?« Nezaslišano! Šele sedaj se je od-krijlo, da so pozabili povabiti odhajajočega uče-njaka na njegov poslovljni večer.

Brezobziren. (Nedeljski lovci se menijo o lovu, ki bo prihodnje nedeljo): »Ampak, pro-sim vas, gospod Strel, nikari ne pripeljite s seboj Urbana!« »Zakaj pa ne?« »O, ta mi je lansko leto ustrelil poslednjega zajca, ki sem ga imel v revirju!«

Tolazba. Gospodična revni ženi: »Potola-zite se, uboga mati, jaz bom na prihodnjem plesu, plesala v korist ubožcev.

Nenavadno. V ljudski šoli si je zapisoval učitelj imena posameznih učencev. Med raz-ličnimi Janezi in Franceti itd. se je nahajal tudi Moric. Ko je spraševal učitelja učence po veri, je rekel mali Moric, ko je prišla nanj vrsta: »Zdaj se pa boste smejali, gospod učitelj: — katoličan!«

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Mali oglasi.

Dijak gimnazije išče inštrukcije kot domač učitelj. Naslov pove »Prva anončna pisarna«.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4-1
sedaj samo K 1-95
Velikanska zaloga
gramofonov!
Zahtevajte cenike.
25 cm velike, dvo-
stranske, priznane
na najboljši in znan
prodajni radi velike
zaloge pod lastno ceno
Fr. P. Zašec, Ljubljana Stari trg 9

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 16. nov. do 23. nov.

		Cene v kronah	
		od	do
1 kg govejega mesa I. vrste	1-80	2-—	
1 kg govejega mesa II. vrste	1-60	1-80	
1 kg govejega mesa III. vrste	1-50	1-70	
1 kg telečjega mesa	1-80	2-—	
1 kg prašičjega mesa (svežega)	2-—	2-20	
1 kg prašičjega mesa (prekajenega)	2-20	2-40	
1 kg koštrunovega mesa	1-40	1-50	
1 kg masla	2-60	2-80	
1 kg masla surovega	2-40	2-80	
1 kg masti prašičje	2-08	2-10	
1 kg slanine (speha) sveže	1-92	2-—	
1 kg slanine prekajene	1-92	2-—	
1 kg sala	3-20	3-80	
1 kg čajnega masla	2-20	—	
1 kg margarina masla	2-20	—	
1 jajce	—10	—12	
1 liter mleka	—20	—22	
1 kg posnetega	—08	—10	
1 kg smetane	—90	1-10	
1 kg kisla	1-20	1-40	
1 kg medu	1-20	1-60	
1 piščanec	—40	—50	
1 golob	1-80	2-20	
1 raca	5-50	6-—	
1 gos	—	—	
1 puran	—	—	
100 kg pšenične moke št. 0	35-80	—	
100 kg pšenične moke št. 1	35-40	—	
100 kg pšenične moke št. 2	34-80	—	
100 kg pšenične moke št. 3	34-10	—	
100 kg pšenične moke št. 4	33-20	—	
100 kg pšenične moke št. 5	32-—	—	
100 kg pšenične moke št. 6	31-—	—	
100 kg pšenične moke št. 7	28-—	—	
100 kg pšenične moke št. 8	19-60	—	
100 kg koruzne moke I. vrste	26-—	—	
100 kg ajdove moke I. vrste	49-—	—	
100 kg ajdove moke II. vrste	47-—	—	
100 kg ržene moke	—28	—40	
1 kg fižola	—36	—40	
1 kg graha	—40	—48	
1 kg leče	—28	—30	
1 kg kaše	—26	—28	
1 kg rižeta	23-—	23-50	
100 kg pšenice	20-50	21-50	
100 kg rži	19-—	20-—	
100 kg ječmena	23-50	25-—	
100 kg ovsa	23-—	24-50	
100 kg ajde	19-—	20-—	
100 kg prosa belega	20-50	21-50	
100 kg navadnega	6-—	6-50	
100 kg koruze	26-—	—	
100 kg krompirja	6-50	7-—	
100 kg cinkvančina	4-—	5-—	
100 kg sena	8-—	9-—	
100 kg slame	7-50	8-—	
100 kg stelje	9-50	12-—	
100 kg detelje	8-—	9-—	
Cena trdemu lesu za m ³	1-08	1-50	
Cena mehkega lesu za m ³	—	—	
Prašiči na klavnici	—	—	

Proda se ali v najem odda novozidana enonadstropna

: HIŠA :

ob Dolenjski c. pri Ljubljani,

v kateri je vpeljana dobra špecerijska trgovina z deželnimi pridelki.

Pojasnila daje »Obrtno pomožno društvo v Ljubljani«, Kongresni trg 4, I. nadstropje.

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se pro-daja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne ma-se Ludovika Dolenca, v Pre-šernovi ulici pod tovarniško ceno.

Posebna specialiteta likerija

Posebna specialiteta likerija

Del.glavnica: K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Pozor knjigovezi in tiskarji!

Proda se za 1800 K popolnoma novo urejena

knjigoveznica

ki ima tri stroje in vse priprave. Kje, pove »Prva anončna pisarna«.

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte

se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina samo iz najboljših kleti in sicer: brionska, porenška iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po 72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Vsak petek sveže morske ribe

iz Severnega morja: Kabliau kg 80 v; Šole (Schollen) kg 90 v; Morski losus (Seelachs) kg 90 v; Rdeči jeziki (Rotzungen) kg K 1-10; Vahuja (Schellfisch) K 1-10; Angler K 1-20

v trgovini s špecerijskim blagom

T. MENCINGER, Ljubljana

Resljeva cesta 3 - Sv. Petra cesta 37 in 42 - Martinova cesta 18.

20% do 30%

znižane cene radi preogromne zaloge oblek, raglanov in zimskih su-kenj za gospode in dečke, najmo.lernejših damskih kostumov, plaščev, paletotev, bluz in kril.

V damski konfekciji vedno velika izbira. Postrežba točna. Cene nizke.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Dragi prijatelj!

Dobro kranjsko vinsko kapljico dobiš od danes naprej v

vinski kleti št. 5.

pri Bergantu na Sv. Jakoba trgu.

Točila se bode pristna stara kranjska kapljica iz kleti slavne deželne vinarske zadruga, kakor tudi istrska vina.

Za obilen obisk se priporočata udano

Leopoldina in France Bergant.

St. 9311/V. u.

Razglas

s katerim se vojaškotaksni obvezanci pozivajo v zglasitev.

Na podstavi zakona z dne 10. februarja 1907, drž. zak. št. 30, se morajo vsi vojaškotaksni obvezanci do prestanka svoje vojaškotaksne obveznosti vsako leto meseca januarja zglasiti pri tisti občini, ki imajo v njej dne 1. januarja tistega leta svoje bivališče.

Oprostilo od osebnega dohodninskega davka ali od službene nadomestilne takse, ki ga je zaradi svojega 1200 K ne presegajočega dohodka ali iz drugih razlogov pričakovati ali ki je v prejšnjem letu nastopilo, ne oprosti od dolžnosti zglasitve

Zglasitev se sme izvršiti pisмено ali pa ustno.

Pismena zglasitev se zgodi tako, da se pošljeta na občino dva, po vseh rubrikah s čitljivo pisavo popolnoma in resnično popolnjena zglasovalna formularja. Zglasovalni formularji se dobivajo pri mestnem magistratu in sicer v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«, I. nadstropje brezplačno. Pošiljatelj zglasitev v kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru, so poštne proste.

Zglasovalni formularji so urejeni tako, da se zganejo in adresirajo ter brez pis-menega zavoja oddajo na pošto.

Ustne zglasitve vpiše občina v oba zglasovalna formularja.

Zglasitve, ki se izvrše s posredovanjem tretje osebe, ne odvežejo tistega, ki se je dolžan zglasiti, od odgovornosti za izpolnitev njemu naložene zaveznosti.

Tistim, ki so dolžni se zglasiti, pa predpisane zglasitve ne izvrše pravočasno ali pa jo izvrše v bistvenih točkah nepopolno, se sme naložiti denarna kazen do 50 K. Vo-jaškotaksni obvezanci, ki v svojih zglasitvah vedoma zakrivate zamolčitve ali neresnične na-povedi, zapadejo — v kolikor dejanje ne utemelji učina, ki ga je po običnem kazenskem zakonu kaznovati kot kaznjivo dejanje — denarnim kaznim do 500 K in ob posebno ob-težujočih okoliščinah do 1000 K. Kadar denarnih kazni ni mogoče izterjati se izpremene v zaporne kazni.

Vrhutega je političnemu oblastvu dano na prosto volje, da takrat, kadar se z gla-sitev ne izvrši pravočasno ali kadar se izvrši nepopolno na podstavi znanih podatkov ali podatkov, ki se uradoma doženo, takoj določi vojaško takso.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 11. novembra 1912.

Župan:

dr. Ivan Tavčar l. r.

Rez. fond nad K 800.000.